



Sharon Dijkma

‘HET BEGINT MET INNERLIJKE OVERTUIGING’

Staatssecretaris van Economische Zaken Sharon Dijkma (44) lijkt hard op weg om de geschiedenis in te gaan als de diervriendelijkste bewindspersoon aller tijden. Ze kondigde onlangs een ‘huisdierenlijst’ aan, feitelijk een verbod om bepaalde zoogdieren als huisdier te houden. Ook roept ze optredens van wilde dieren in circussen een halt toe en wil ze het verminken van dieren in de vee-industrie aan banden leggen. DIER sprak met haar en vroeg of ze het tij mee heeft. Of dat ze gewoon in staat is ijzer met handen te breken...



FOTO: JOURNUSCHRAANK/HOLLANDESE HOOGTE

Het antwoord begint met een harde lach. Ze heeft een vriendelijk gezicht en pretogen. Diplomatiek legt ze uit dat de belangrijke stappen die worden gezet om het welzijn van dieren te verbeteren, te danken zijn aan een combinatie van factoren. “Het begint met innerlijke overtuiging. Je moet écht ergens voor willen gaan. Dierenwelzijn is voor mij een vooraanstaand thema. Als je dit onderwerp in een portefeuille hebt op het departement waar ik nu zit, dan heb je de gelegenheid om iets te bereiken. Een kans die je moet grijpen.”

Jongste kamerlid ooit

De gedrevenheid spat ervan af bij Dijkma, die 21 jaar geleden de Haagse politieke arena betrad als het toen jongste kamerlid ooit. Toch blijft ze bescheiden en benadrukt ze dat het niet alleen haar verdienste is dat er de laatste tijd veel is bereikt voor dieren. “De

‘Je moet kinderen leren verantwoordelijkheid te nemen en ze duidelijk maken dat dieren afhankelijk van je zijn. Dat leer ik mijn kinderen zelf ook’

combinatie van de persoon, de tijd waarin je leeft en de omgeving waarin je opereert, maakt het mogelijk.” Dierenwelzijn komt volgens haar steeds centraler te staan in de keuzes die mensen maken. “Of het nu gaat om voedsel of bijvoorbeeld onze kleding.” Dat laatste illustreert ze met de commotie die recentelijk ontstond nadat beelden opdoken van het levend plukken van de wol van angorakonijnen in China.

Barbaarse praktijken

“Gruwelijke, barbaarse praktijken! Ik heb binnen de Europese Unie de kat de bel aangeboden en gezegd: ‘Jongens, we moeten samen optreden om dat uit te gaan bannen’. Onze textiel- en kledingbranche wil wel meedoen. Dat is ook de snelste route, want voordat we het in WTO-verband (de Wereldhandelsorganisatie, red.) goed hebben geregeld, zijn we jaren verder.” Ook hier wordt de betrokkenheid van Dijkma duidelijk. Tien minuten voordat DIER met haar spreekt, heeft ze nog een Duitse televisieploeg te woord gestaan over deze kwestie. “Ja, ik ben dan zéér bereid zo’n interview te doen, omdat ik hoop dat daarmee de druk op het onderwerp in Europa toeneemt en mensen gaan handelen.”

“Ik heb de maatschappelijke context weliswaar mee, maar om dingen politiek voor elkaar te krijgen, heb je natuurlijk ook meerderheden in de Kamer nodig. Gelukkig zijn die er. Je merkt gewoon dat in het parlement ruimte is om diervriendelijke maatregelen te nemen.” Je zou haast gaan denken dat de Dierenbescherming er niet meer toe doet. Desgevraagd is haar antwoord duidelijk: “Zonder al het werk dat jullie verzetten, zou het nooit lukken!”

Frustratie

Helaas duurt het vaak alleen heel lang voordat er regels komen om dierenwelzijn te verbeteren. Dijkma zegt de frustratie daaromtrent goed te begrijpen. Meer dan twintig jaar geleden begon de Dierenbescherming namelijk al met felle campagnes tegen het houden van exotische dieren. “Jullie werk is als de druppel die de steen uitholt,” reageert ze bemoedigend. “Als ik zeg dat het maatschappelijk tij is gekeerd, dan is dat iets dat de Dierenbescherming en anderen op hun conto mogen schrijven. Er is draagvlak voor de nieuwe regels en dat heeft een reden. Waarom vinden mensen wat ze vinden? Omdat de Dierenbescherming heeft gelobbyd, actiegevoerd en bewustwording heeft gecreëerd.”

Volgens de staatssecretaris duurt het zo lang voordat er nieuwe regels zijn, vanwege de enorme weerstand die er ontstaat bij houders van dieren. Of dat nou beroepsmatig is of uit liefhebberij. Het vooruitzicht dat dieren die daarvoor niet geschikt zijn, niet meer mogen worden gehouden, leidde tot een storm van kritiek bij allerlei hobbyverenigingen. Datzelfde zie je volgens Dijkma ook bij een ander onderwerp dat haar aan het hart gaat: de manier waarop dieren worden aangepast aan de omgeving waarin ze leven door licha-

NA 23 JAAR IS DE EERSTE HUISDIERENLIJST EINDELIJK EEN FEIT

De Dierenbescherming was blij toen in 1992 bij wet werd besloten dat er een maatregel zou komen die paal en perk moest stellen aan het houden van allerlei, vaak exotische huisdieren.

Opvangcentra voor deze dieren zaten bomvol. Veel dieren die niet het ‘geluk’ hadden onderdak in zo’n centrum te vinden, legden het loodje. Ze stierven kort na vangst uit het wild, verpieterden bij op geld beluste handelaren of bij de op zich vaak goedbedoelende baasjes. Talloze dieren werden gedumpt.

Langslepend dossier

Anno 2015 is het niet veel anders. De problematiek lijkt zelfs groter te zijn geworden. De goets, eekhoorns, wasberen, herten, kangoeroes, krokodillen; alles is verkrijgbaar en de consument bezwijkt nog steeds voor de verleiding. Het is dus maar goed dat Sharon Dijkma al snel na haar aantreden eind 2012 aankondigde te willen doorpakken op

dit langslepende dossier. 23 jaar om tot een maatregel te komen was lang genoeg!

De eerste lijst

Het duurde nog tot februari van dit jaar voordat het zover was: een eerste lijst van zo’n honderd zoogdieren die geschikt zijn bevonden om te worden gehouden. Zijn we er dan? Nee, nog lang niet, maar de kop is eraf. Van sommige dieren staat nog niet definitief vast of ze straks door particulieren in gevangenschap kunnen worden gehouden of dat alleen specialisten onder strenge voorwaarden dat mogen doen. Daar wordt de komende tijd nog secuur naar gekeken, belooft de staatssecretaris.

Vooralsnog tevreden

De bewindsvrouw stelt de lijst vast op voordracht van een commissie die deze samenstelt, en zegt toe zich in te spannen om deze zo objectief mogelijk en wetenschappelijk onderbouwd te laten zijn.



Jos Brink (r) en Frank Sanders waren het in 2000 al met de Dierenbescherming eens dat er een huisdierenlijst moest komen.

Gekeken wordt onder meer naar de natuurlijke behoeften van een dier en in hoeverre die in gevangenschap tot hun recht kunnen komen. Ook speelt een rol of een dier wellicht ziekten kan overbrengen op de mens. De uiteindelijke keuzes zullen ongetwijfeld bediscussieerd worden, maar de Dierenbescher-

ming is vooralsnog tevreden. Als er genoeg ervaring is met de systematiek van de huisdierenlijst voor zoogdieren, komt die er ook voor vogels en reptielen. De Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming krijgt een belangrijke rol bij de handhaving van de nieuwe regels.

melijke ingrepen toe te passen. Het gebeurt volop in de vee-industrie.

Krulstaart

Sharon Dijkma vindt dat je met dergelijke ingrepen de intrinsieke waarde van het dier aantast en weet dat ze daarin niet alleen staat. “Mensen willen ook graag varkens met een krulstaart zien of kippen met een snavel.” Dus verbiedt ze bijvoorbeeld het snavelkappen in 2018 en zal in 2016 al het koudmerken van runderen verboden zijn.

Op de vraag wat Dijkma zélf haar grootste succes vindt, zegt ze dat het de optelsom van alles is. “Er gebeurt momenteel echt veel.” Het verbod op wilde dieren in circussen wil ze natuurlijk niet onvermeld laten, maar ook haar aandacht voor de problemen met rashonden en het voorkomen van impulsaankopen van dieren moeten worden genoemd. Huisdieren aanpakken in etalages mag niet meer en meegeven aan kinderen onder de zestien evenmin. “Vergeet niet dat je hiermee ook een signaal afgeeft aan de verkopers, die

‘Het maatschappelijk tij is gekeerd. Dat mogen de Dierenbescherming en anderen op hun conto schrijven’

zich steeds meer zullen realiseren dat we dit soort zaken echt met een bedoeling doen.” Signalen geven, het komt vaker terug in dit gesprek met Dijkma over dierenwelzijn. Over de totstandkoming van de huisdierenlijst zegt ze bijvoorbeeld: “Ik zeg er inderdaad ook mee dat niet alles zonder meer mogelijk is als het gaat om huisdieren. Er zijn echt grenzen”.

Levensles

Niet iedereen beseft namelijk direct de verantwoordelijkheden die komen kijken bij het verzorgen van dieren. Als moeder ziet ze dat thuis vaak genoeg. “Ik heb kippen, en die heb

ik samen met mijn zoon (11), mijn oudste. Bijna iedere dag moeten we hem vertellen dat hij er ook voor moet zorgen. Het is een levensles. In het begin zijn die kippen nog spannend, maar op een gegeven moment is het ‘gewoon’. En dan komt het erop aan. Je moet kinderen leren verantwoordelijkheid te nemen en ze duidelijk maken dat dieren afhankelijk van je zijn. Daarom vertel ik bijvoorbeeld dat als het warm is, de kippen meer drinken en je dan dus wél voor vers drinkwater moet zorgen. “Kijk, wij kunnen naar de koelkast lopen, maar die kip niet, weet je,” luidt de nuchtere constatering van de geboren Groningse.

Haar man is volgens haar strenger dan zij, waardoor het toch nogal eens voorkomt dat ze de verantwoordelijkheid van zoonlief overneemt en in haar spaarzame vrije tijd het kippenhok staat uit te mesten. “Ook als het shitweer is en hartstikke koud. Tja, dat doe ik dan gewoon, want het moet.” Opkomen voor het welzijn van dieren; Sharon Dijkma vindt het belangrijk, zowel privé als zakelijk.